

PROIECT DE TEHNOLOGIE DIDACTICĂ

Profesor: Didina Petrișor, C. N. Ștefan cel Mare Suceava

Clasa: a X-a

Unitatea de învățare: Țările Române și Problema Orientală

Tipul lecției: Dezbateri

Tema lecției: Principatele și Marile puteri

Competențe specifice:

- 1.1 Exprimarea de opinii în limbajul adecvat istoriei
- 1.2 Formularea de argumente referitoare la un subiect istoric
- 2.1 Recunoașterea și acceptarea perspectivelor multiple asupra faptelor și proceselor istorice
- 2.2 Alcătuirea planului unei investigații, a unui proiect personal sau de grup utilizând resurse diverse
- 2.3 Analizarea factorilor politici, sociali, economici, culturali care alcătuiesc imaginea unei societăți
- 2.4 Recunoașterea continuității, schimbării și a cauzalității în evoluția sociale
- 5.1. Construirea de afirmații pe baza surselor și formularea de concluzii relative la sursele istorice
- 5.2. Încadrarea unui eveniment sau a unei serii de evenimente într-un context cronologic
- 5.3. Plasarea evenimentelor și proceselor istorice într-un context istoric mai larg românesc, european sau universal.

Obiectivul general:

Utilizarea surselor istorice, a metodelor și tehnicilor adecvate istoriei pentru rezolvarea de probleme.

Obiective operaționale:

Cognitive:

- Să utilizeze corect următoarele noțiuni: autonomie, suzeranitate, vasalitate, capitulații, statut politico-juridic, Problema Orientală, politica faptului împlinit, partida națională, în noi contexte istorice,
- Să dovedească înțelegerea și reprezentarea spațiului românesc în context general european, de la începutul epocii moderne, precizând cele două etape ale Problemei Orientale,
- Să realizeze corelații intra și interdisciplinare în marcarea situației Principatelor Române în condițiile desfășurării războaielor ruso-austro-turce, din perioada analizată,

Metodologice:

- Să folosească cele mai adecvate metode de învățare pentru a valorifica diversele surse puse la dispoziție, în scopul reliefării importanței acestei perioade în evoluția statutului politico-juridic al Principatelor Române,

Metode și procedee folosite:

- Conversația euristică, prelegerea, expunerea, problematizarea, descoperirea, demonstrația, organizator grafic secvențial și cauză-efect,

Organizarea activităților: frontală, pe echipe, individual.

Evaluarea:

- De conținut: va viza corectitudinea informațiilor, aria de cuprindere și gradul de valorificare valorizare a surselor și informațiilor istorice,

- De utilizare a operațiilor gândirii: va urmări modul de prelucrare a surselor istorice și a informațiilor istorice dobândite anterior sau în lecția curentă.

Bibliografie:

Andrina Stiles, *Rusia, Polonia și Imperiul Otoman 1725-1800*, Editura Univers Enciclopedică, București, 1999,

Alexandru Barnea, Vasile Aurel Manea, *Istorie- manual pentru clasa a X-a*, Editura Corint,

Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic, București, 1999,

Nicolae Ciachir, *Istoria relațiilor internaționale de la Pacea din Westfalia(1648), până în contemporaneitate(1947)*,

Gheorghe Tanasă, *Metodica predării învățării istoriei în școală*, Editura Spiru Haret, Iași, 1996,

SCHEMA LECȚIEI

1. Context european;

2. Problema orientală și statutul politico-juridic al Principatelor române din secolul al XVIII-lea până la obținerea independenței

1). Context european:

- În secolul al XVIII-lea Europa Centrală și Sud-estică se confruntă cu două probleme:
 - Criza politică din Polonia, cu cele trei împărțiri: 1772, 1793 și 1795,
 - Problema Orientală care începe în 1683.
- Austria, Rusia și Prusia luptă pentru a-și impune dominația în Polonia, Principatele Române și spațiul balcanic,
- După 1683, Imperiul Otoman intră în faza de decădere și astfel apare Problema sau *Chestiunea Orientală*.

2). Problema Orientală și statutul politico-juridic al Principatelor Române din secolul al XVIII-lea până la obținerea independenței

Problema Orientală cuprinde două mari perioade:

a). Perioada secolului al XVIII-lea - când a avut un caracter regional și anume:

- Rusia și Austria sunt cele care se implică în împărțirea *zestrei* Imperiului Otoman,
- Austria devine, după pacea de la Passarowitz din 1718, putere balcanică,
- Rusia dorea ieșire la Marea Neagră și să ocupe Constantinopolul, având ca pretext panslavismul și protejarea creștinilor din Imperiul Otoman,
- Se desfășoară cinci conflicte importante în sec. al XVIII-lea: 1710-1711, 1716-1718, 1735-1739, 1768-1774, 1787-1791, cu grave urmări pentru români (economice, sociale, politice, pierderi teritoriale, etc.),
- Din 1774 statutul politico-juridic al Principatelor Române se modifică prin instaurarea, de facto, a protectoratului rusesc, alături de suzeranitatea otomană,
- Se înființează consulatele străine, dovadă a interesului marilor puteri pentru Principatele Române.

b). În secolul al XIX- Problema Orientală a avut un caracter european:

- marile puteri europene devin mult mai interesate de soarta Imperiului Otoman: Franța, Anglia, Rusia, Prusia, acesta fiind important în menținerea echilibrului european,
- se desfășoară în prima parte a sec. al XIX-lea, două războaie ruso-turce: 1806-1812, care se încheie cu pierderea Basarabiei și 1818-1829, care prin tratatul de la Adrianopol, legitima instaurarea protectoratului rusesc asupra Principatelor,
- 1853-1856 se desfășoară războiul Crimeii, Rusia fiind înfrântă de o coaliție a marilor puteri, iar prin Tratatul de la Paris, Principatele Române ies de sub protectoratul Rusiei și intră sub garanția colectivă a celor șapte mari puteri,
- 1875-1878, o nouă fază a Problemei Orientale, când românii reușesc să-și obțină independența, astfel a fost înlăturată suzeranitatea Porții, (care devenise mai mult formală) și garanția colectivă a celor șapte mari puteri.

Concluzie:

Statutul politico-juridic al Principatelor Române a evoluat de la suzeranitatea otomană: sec. al XV-1774, la suzeranitatea otomană și protectorat rusesc: 1774-1856, apoi suzeranitate otomană și garanția marilor puteri: 1856-1877, până la cucerirea și recunoașterea internațională a independenței de stat: 1877-1878.

Evenimentul didactic	Conținutul didactic	Tim p	Strategii de realizare: Procedurale și materiale	Forma de organizare a activității	Evaluare
I.Organizarea clasei	Spargerea gheții. Crearea unui climat relaxant necesar activităților care urmează	3 '	Exercițiul	Activitate frontală	
II.Captarea atenției	Anunțarea titlului lecției noi și a obiectivelor operaționale	2 '	Expunerea Explicația/ Videoproiector Laptop	Activitate frontală	Se constată receptivitatea sau pasivitatea elevilor față de conținutul aspectelor teoretice enunțate de către profesor
III.Desfășurare a lecției	-Se reactualizează informațiile referitoare la contextul general european de la începutul epocii moderne -se discută problema capitulațiilor -Se prezintă cele două probleme cu care se confrunta Europa centrală și sud-estică, -Se explică termenii noi și se	35'	Termenii cheie, Organizatorul grafic/ Harta istorică <i>Europa în sec. al XII-al XV-lea</i> Laptop, videoproiector, Fișe de lucru Fișă de lucru preluată din Andrina Stiles	Activitate frontală Activitate pe echipe Activitate în perechi	Indică la hartă situația politică existentă la începutul epocii moderne și statutul Principatelor române Extragerea obligațiilor Porții Otomane dar și a Principatelor din capitulațiile date pe fișele de lucru,

Evenimentul didactic	Conținutul didactic	Timp	Strategii de realizare: Procedurale și materiale	Forma de organizare a activității	Evaluare
	completează organizatorul grafic, pe tablă și în caiete, -Se prezintă momentele mai importante din sec. al XVIII-lea și al XIX-lea cu accent pe interesele Rusiei și Austriei și a metodelor folosite de către acestea în expansiunea lor pe seama Imperiului Otoman		Metoda cubului Se realizează organizatorul grafic secvențial/ Hărțile istorice/Mapă de lucru pentru fiecare echipă	Activitate individuală Activitate pe echipe	<i>Descrierea</i> situației Principatelor Române în contextul Problemei Orientale <i>Compararea</i> situației statutului politico-juridic din sec. al XVIII-lea cu cel din sec.al XIX-lea, <i>Analizează</i> situația încălcării autonomiei Principatelor Române față de vechile capitulații în contextul războaielor ruso-austro-turce <i>Aplicarea</i> cunoștințelor dobândite pentru a prezenta pierderile teritoriale suferite de români în această perioadă, <i>Asocierea</i> contextului extern cu rapturile teritoriale suferite <i>Argumentarea</i> Pro și Contra față de influența marilor puteri în modificarea statutului politico-juridic al Principatelor până în 1878.
IV.Constatarea feed-beck-ului	Principatele Române în perioada Problemei Orientale	5 '	Test grilă	Activitate individuală	Formularea unui punct de vedere argumentat în privința evoluției statutului politico-juridic al Principatelor Române

V.Înceierea activității	Aprecierea activității pentru elevi Temă pentru acasă	5 '	Autoevaluarea	Activ. individuală: PRO și CONTRA regimului fanariot	Se va realiza ora următoare.
-------------------------	--	-----	---------------	--	------------------------------

CUBUL

GRUPA 1

- *Describe* situația geo-politică a Principatelor Române în contextul Problemei Orientale

GRUPA a II-a

- *Compară* statutul politico-juridic din sec. al XVIII-lea cu cel din sec. al XIX-lea,

GRUPA a III-a

- *Analizează* situația încălcării autonomiei Principatelor Române față de vechile capitulații în contextul războaielor ruso-austro-turce

GRUPA a IV-a

- *Aplică* cunoștințele dobândite pentru a prezenta pierderile teritoriale suferite de români în această perioadă,

GRUPA a V-a

- *Asociază* contextul extern cu rapturile teritoriale suferite

GRUPA a VI-a

- *Argumentează* Pro și Contra față de influența marilor puteri în modificarea statutului politico-juridic al Principatelor până în 1878.

Conflicte între marile puteri care au influențat situația Principatelor Române

Conflict, anii de desfășurare, tratate de pace	Consecințe pentru Principate
Austro-otoman, 1698-1699, Karlowitz	Poarta recunoaște trecerea Transilvaniei sub stăpânire habsburgică
Ruso-otoman, 1710-1711, Vadul Hușilor	Rusia este învinsă, cetatea Hotin devine raia
Austro-otoman, 1716-1718, Passarowitz	Banatul și Oltenia trec sub stăpânirea habsburgilor
Ruso-austro-otoman, 1735-1739, Belgrad	Oltenia revine Țării Românești
Ruso-otoman, 1768-1774, Kuciuk-Kainargi	Începe protectoratul rusesc, de facto, În 1775, Austria reușește să ocupe nordul Moldovei (Bucovina)
Ruso-austro-otoman, 1787-1791, la Șiștov cu Austria în 1791 și cu Rusia la Iași în 1792	Rusia ajunge vecină a Moldovei
Ruso-otoman, 1806-1812, București	Basarabia a fost cedată Rusiei
Ruso-otoman, 1828-1829, Adrianopol	Este legitimat protectoratul rusesc, se restituie raialele Turnu, Giurgiu și Brăila, se îngrădește dreptul de intervenție a Porții în Principatele Române, Se restabilește autonomia principatelor Române.
Rusia- contra unei coaliții a marilor puteri, 1853-1856 (Războiul Crimeii), Paris	se înlătură protectoratul rusesc, se instituie garanția colectivă a celor șapte mari puteri alături de suzeranitatea otomană, se primesc cele trei județe din sudul Basarabiei.
Ruso-româno-turc, 1877-1878, San Stefano și Berlin	A fost recunoscută independența României, dar se pierd cele trei județe din sudul Basarabiei.